

Årsbudsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027

Kommunale rådd Voss herad, 4.12.2023

Gjennomgang av rådmannen sitt framlegg, v/

Nøkkeltal

Ca.300 km veg

4 sjukeheimar

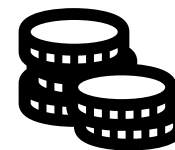
16 211 innbyggjarar
(2.kv 2023)

1 330 årsverk vert
utøvd i Voss herad
(ekskl.vikarar)

11 skular og 18
barnehagar

Ca.90 mill.kr i
eigedomsskatt

Nær 1,86 mrd.kr
i driftsinntekter

Ca.112 000 kr i
driftsutgifter per
innbyggjar

Ca.5 760
einebustader

Ca.3 570
hytter

Tenesteområda i Voss herad

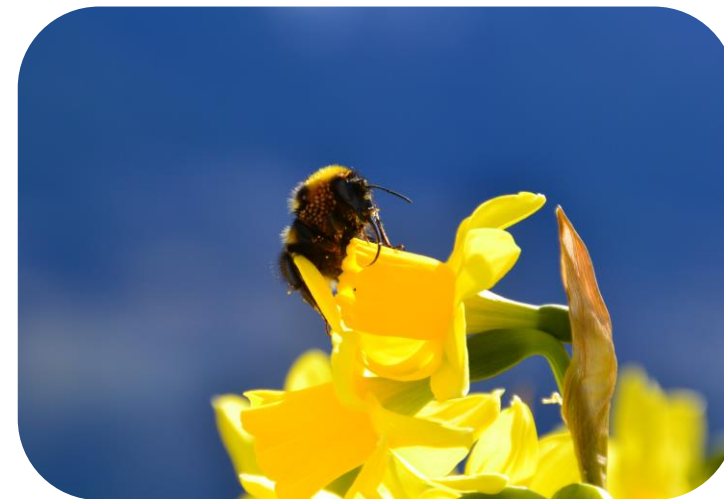
Status og utfordringar

Folk

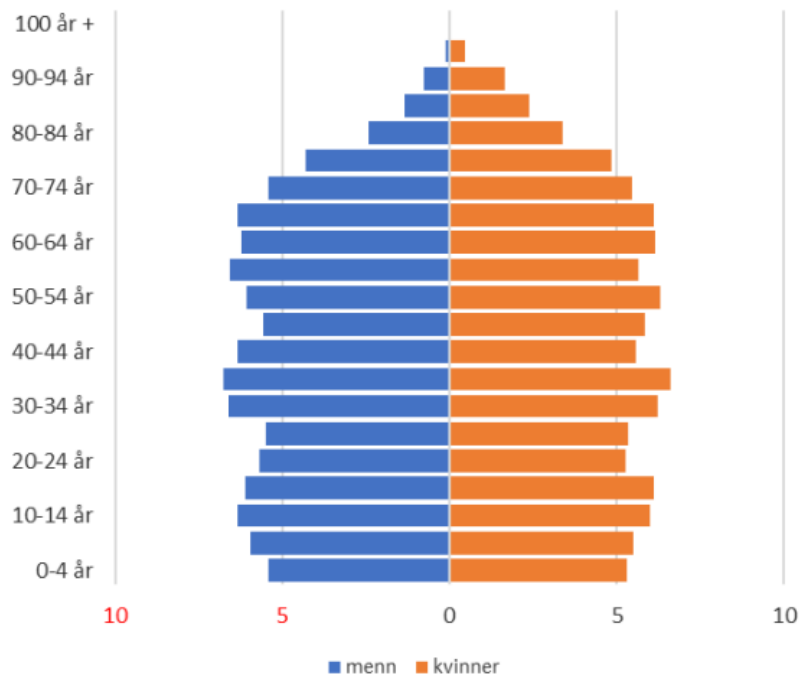
Pengar

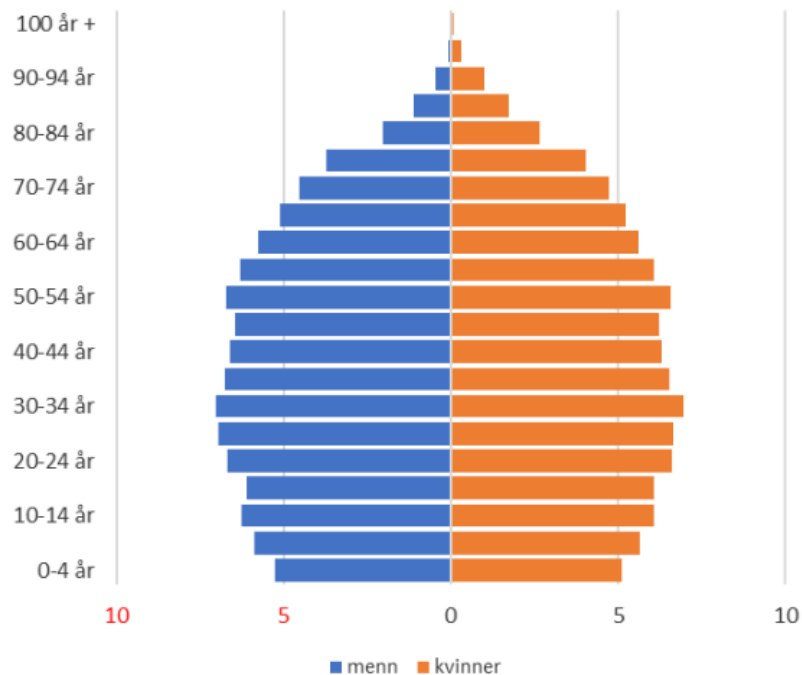
Klima

Samansetjing av folketalet

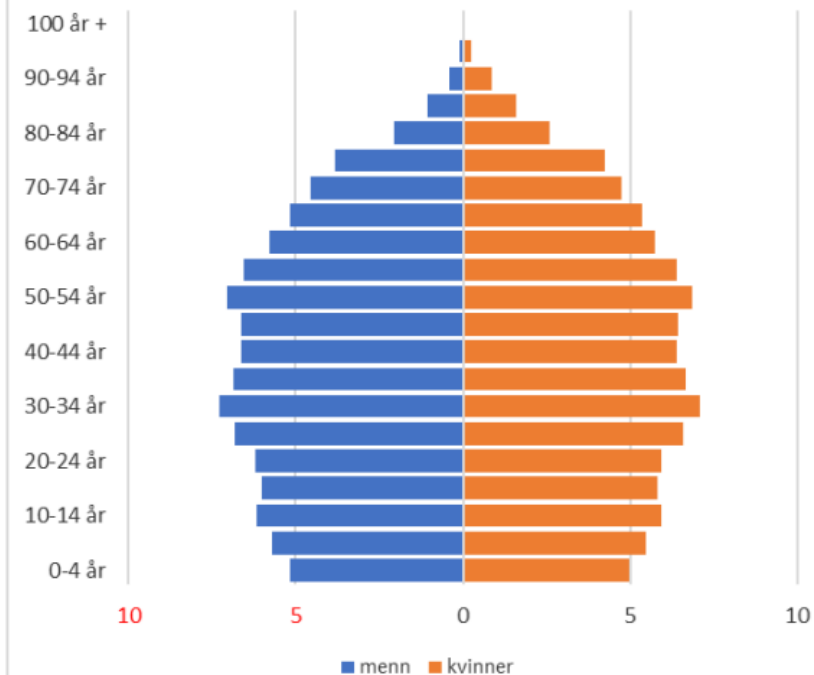
Voss

Vestland

Norge

Figurane viser alderssamansetjinga for Voss, Vestland og landet i 2023

Inntektssystemet

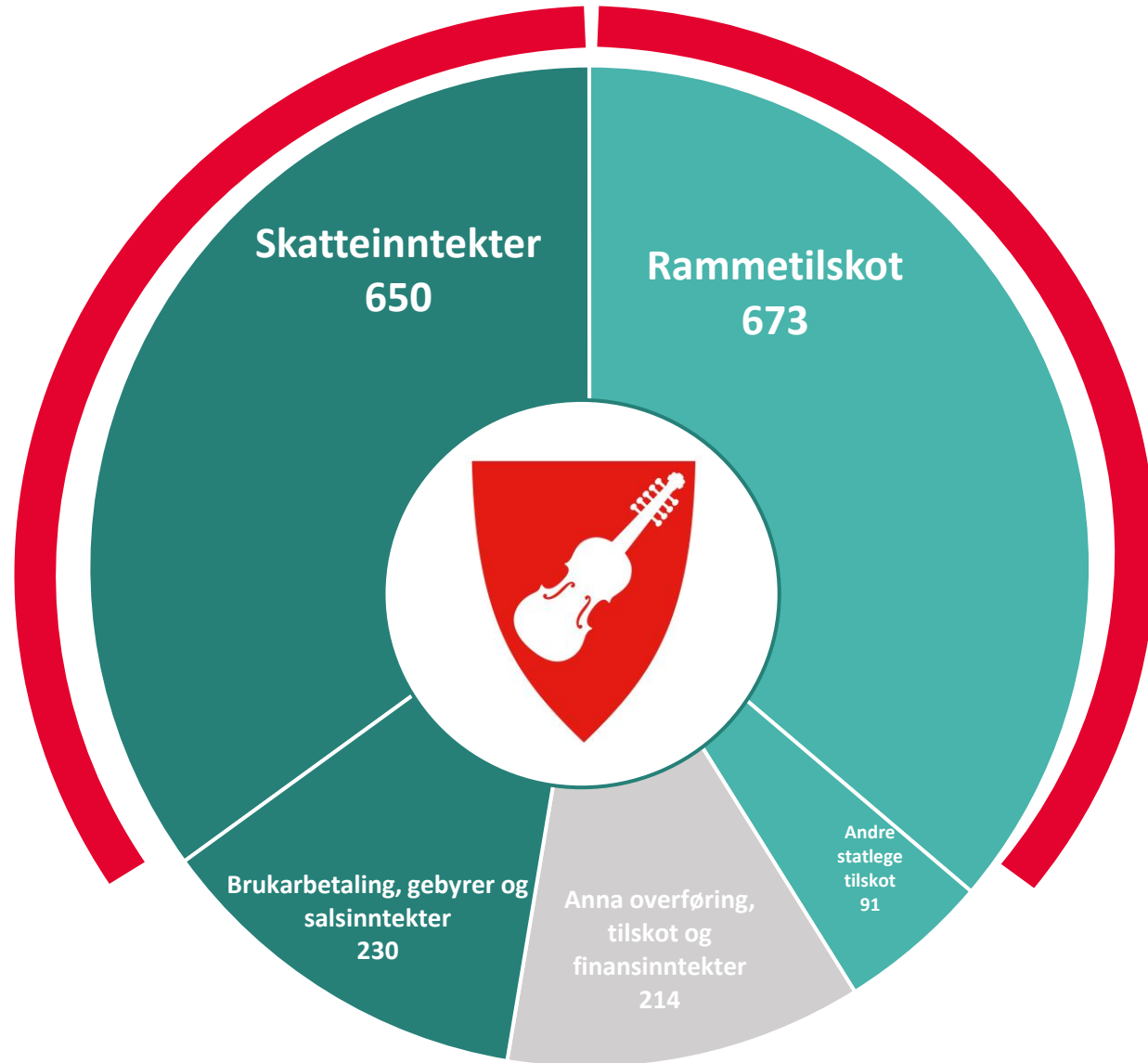
- [Om inntektssystemet - regjeringen.no](https://regjeringen.no)

Fordeling av Voss herad sine inntekter (budsjett 2024)

Sum: 1,86 mrd.kr i inntekter

VOSS (FRA 1.1.2020)	Inngang/A1	2021	2022	2023	2024	2025
VOSS (FRA 1.1.2020)	4621					
<i>2024-prisnivå for årene 2025-2027</i>						PROGNOSE
1000 kr		2021	2022	2023	2024	2025
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)		391 106	414 530	447 349	483 930	492 748
Utgiftsutjevningen		75 952	74 438	83 071	89 125	89 010
Overgangsordning - INGAR		-597	-765	-654	-1 184	-
Saker særskilt ford (inkl. trekk konsesjonskraft, per grunnskole, helsestasjon skolehelse, barneverns)		3 899	5 594	-6 952	13 226	9 213
Overgangsordning - kommuner som skal slås sammen						
Korreksjon forsøksordninger barnevern og omsorgstjenester		-	-			
Inndelingstilskudd/trekk Nannestad/Ullensaker		18 123	18 576	19 263	20 092	20 092
Nord-Norge-tilskudd/Namdalstilskudd		-	-	-	-	-
Storbytilskudd		-	-	-	-	-
Småkommunetillegg		-	-	-	-	-
Sør-Norge tilskudd (kommuner med over 3 200 innb)		-	-	-	-	-
Regionsentertilskudd		4 446	4 449	4 627	4 844	4 855
Veksttilskudd		-	-	-	-	-
Ordinært skjønn		6 500	6 500	6 300	6 600	6 500
Ekstra skjønn fra KDD - ressurskrevende tjenester		-				
Skjønn fra KRD - komp. bortfall veksttilskudd kommunesammenslåing		-				
Ekstra skjønn KDD, inkl. ufrivillig alene kommuner, infrastruktur, retaksering prod.utsyr mv, bortfall eiendomsskatt produksjonsutstyr, barnevern og vertskommuner mottak flyktninger		-	-	-		
Koronapandemi - ekstra skjønn fra departementet			7 505			
Koronapandemi - tilleggsbevilgninger gjennom innbyggertilskuddet og tabell-C (skjønn statsforvalteren, linje 48, kommer i tillegg)		24 327	17 780	259		
Stortinget saldering budsjett 2023				2 175		
Tilleggsnummer statsbudsjett 2022			891			
Stortinget opprinnelig saldering budsjett 2018 - 2022		1 122	-467			
RNB 2018 - 2023 (utenom koronapandemi) m.v.		608	-25 279	7 809		
Nysaldering av statsbudsjett 2018 - 2022 (utenom koronapandemi)		262	213			
Sum rammetilsk uten inntektsutj og ekstra skjønn statsforvalter (se linje 47 og 50 nedenfor)		525 748	523 965	563 248	616 633	622 418
Netto inntektsutjevning		53 349	75 111	54 428	58 028	45 162
Sum rammetilskudd for ekstra skjønn fra statsforvalteren		579 097	599 076	617 676	674 661	667 580
Rammetilskudd - endring i %		6,7	3,5	3,1	9,2	-1,0
Skatt på formue og inntekt		489 350	533 557	524 612	554 053	567 596

Ca. 30 000 kr/innb
Ca. 69 mill.kr for 67 år +

Har auka siste åra

Inntekter vs utgifter

Økonomisk oversikt drift etter § 5-6

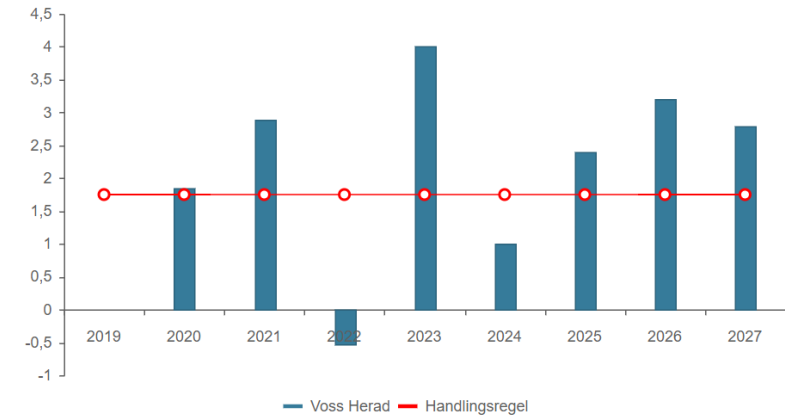
Beløp i 1000

	Rekneskap 2022	Opph. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025
Rammetilskot	-599 106	-607 394	-673 600	-666 532
Skatt på inntekt og formue	-521 118	-504 300	-541 700	-550 000
Eigedomsskatt	-76 403	-77 100	-89 800	-91 300
Andre skatteinntekter	-19 305	-18 600	-18 600	-18 600
Andre overføringer og tilskot frå staten	-45 529	-59 093	-90 993	-76 993
Overføringer og tilskot frå andre	-241 347	-179 495	-214 322	-210 822
Brukarbetalingar	-59 155	-63 929	-60 222	-57 351
Sals- og leigeinntekter	-192 552	-200 850	-169 579	-166 139
Sum driftsinntekter	-1 754 515	-1 710 760	-1 858 815	-1 837 736
Utgifter til løn	855 875	857 929	941 826	935 898
Sosiale utgifter	231 521	217 101	276 819	235 797
Kjøp av varer og tenester	484 227	402 755	454 328	445 620
Overføringer og tilskot til andre	162 861	108 301	119 985	114 959
Avskrivningar	67 184	63 758	66 308	66 308
Sum driftsutgifter	1 801 667	1 649 844	1 859 267	1 798 583
Brutto driftsresultat	47 152	-60 916	451	-39 154

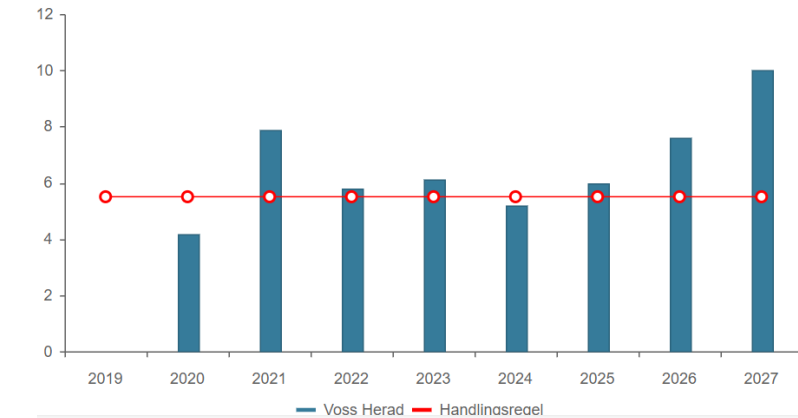
Måltal

Måltal	Minimum	Mål	Skildring
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	1,75 %	3 %	Syner om drifta er finansiert av inntektene for perioden.
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter	6,5 %	7 %	Syner kor store reservar kommunen har. Bør vera min.5 % av driftstinntektene
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	Ikkje relevant	65 %	Syner gjeldsgraden, der målsettinga er at denne er stabil over tid.

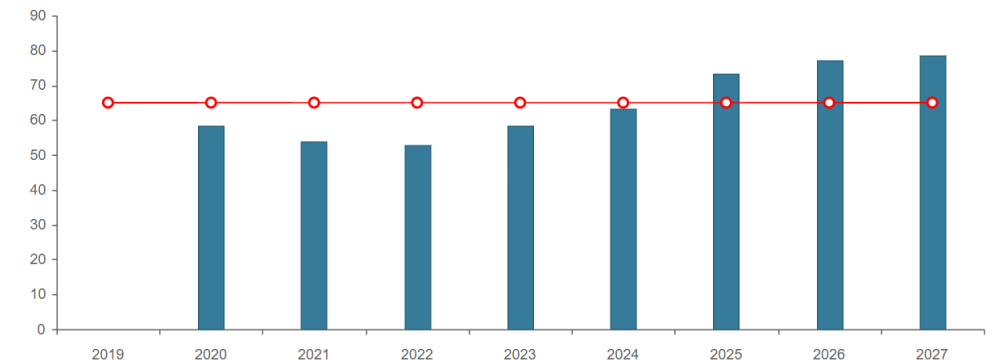
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter

Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter

Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter

Kommunal økonomisk berekraft

- [Hvordan få en bærekraftig kommuneøkonomi? - YouTube](#)

Finansielle måltal

	2019	2020	2021	2022	Bud. 2023
Netto driftsresultat i % av driftsinntekter	-2,1 %	2,1 %	2,88 %	-1 %	3 %
Netto driftsresultat	-30,3 mill.kr	27,9 mill.kr	45,9 mill.kr	-17,7 mill.kr	71 mill.kr
Disposisjonsfond i % av driftsinntekter	4,6 %	4,2 %	7,8 %	5 %	7 %
Disposisjonsfond ved slutten av året	66,6 mill.kr	63 mill.kr	123 mill.kr	93 mill.kr	115 mill.kr
Netto lånegjeld i % av driftsinntekter	58,6 %	58,2 %	53,8 % (lågare på grunn av auke i ubrukte lånemidler)	52,4 %	65 %
Total lånegjeld		1 372 802 332	1 426 067 563	1 398 383 193	

Årsbudsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027

Årsbudsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027

Søk...

Årsbudsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027

Omstilling for framtida

Rådmannen sitt framlegg

Grafikk og nøkkeltal

1 858 815

Totale driftsinntekter

1,0 %

Driftsresultat i prosent av driftsinntekter

Kva er økonomiplan? rammevilkår

- Kommunelova § 14:
- «Økonomiplanen skal:
 - vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp.
 - vise kommunestyrets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på.
 - settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige».
- Økonomiplan = Handlingsplan for kommuneplan
- Årsbudsjett = Fyrste år av økonomiplan med rammeløyvingar under budsjettvedtak
- Eit balansert budsjett inneber at prioritering av eit tenesteområde må motsvarast av nedprioritering av eit anna tenesteområde

Føresetnader, økonomiplan

	Langsiktige utfordringer, mål og strategiar	Prioriteringar, løyvingar og mål/vilkår
Kvar?	Sentrale kapittel og tekstbidrag frå tenesteområda	Forskriftskjema under budsjettvedtak, finansielle måltal og sentrale inntekter
Hovudtrekk	<ul style="list-style-type: none">• Økonomisk berekraft (drift, disp.fond og gjeld)• Omstilling - skapa rom for nye behov og oppgåver• Demografi• Samfunnsfloker• Rekruttering• Mål frå samfunnsdelen	<ul style="list-style-type: none">• Auke i sentrale inntekter (skatt, rammetilskot, kons.kraft, integreringstilskot)• Auke i prisvekst, pensjon, renteutgifter, nye brukarbehov, gjeld m.m• Nokre nye satsingar og behov• Ingen nye nedtrekk

Andre mål og satsingsområde

- Framtidsbilete og strategiske mål
- Frå planstrategien
 - Klima og klimatilpassing – Vossaklima 2030, klimabudsjett
 - Vossingane – Voss i vekst, SNU (næringsplan)
 - Utanforskap – tidleg innsats, temaplanar, bustadsosial handlingsplan, kulturplan
- Innovasjon og digitalisering
- Voss herad som attraktiv og god arbeidsplass
 - Rekruttering
 - Redusera fråvær
 - Lærlingar

Hovudprinsipp, økonomisk plan

- Løpande inntekter skal dekkja løpande utgifter med ønska nivå på finansielle måltal
- Realisme – nye behov
- Føreseielegheit - byggjer på eksisterande økonomiplan og tiltaka der
- Fordeling av rammer til 15 tenesteområde
 - Vesentlege endringar er vist med tiltak

Tenesteområde

Administrasjon og leing

Grunnskule

Barnehage

Barne- og familietenestene

Helse

Omsorg

Sosialtenester

Kultur og fritid (inkl.kyrkja)

Plan, næring og forvaltning

Samferdsel

Eigedom og bustad

Brann og ulukkesvern

Vatn, avlaup og renovasjon

Politisk styring

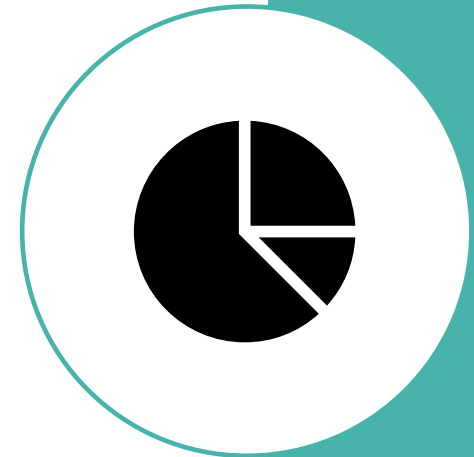
Finansielle postar/økonomi

Interesseområde kommunale råd

- Omsorg – heimeteneste, inst., aktivitetstilbod
- Helse – legetenester, førebyggjande helsetenester
- Sosial – sosial stønad, rus og psykiatritenester
- Barne- og familietenestene – barnevern, integreringsteneste, helsesjukepleie, PPT
- Kultur og fritid

Nokre større endringar

- Utgifter til integrering og tenestetilbod flyktningar, Ukraina (ca.51 mill.kr i 2024 til 11 i 2027)
- Demografiutgifter (ca.9 mill.kr i 2024 til 30 i 2026 og 2027)
- Prisvekst (16-13 mill.kr årleg)
- Ny budsjettmodell grunnskule (12,7 mill.kr i 2024 og ned til 5 i 2026 og 2027)
- Auke omfang sosial stønad (7 mill.kr i 2024 og ned til 3 i 2027)
- Redusert foreldrebetaling barnehage (2,4 mill.kr i 2024 og opp til 5,3 mill.kr)
- Styrking legeteneste (6,3 mill.kr årleg)
- Brøyting og strøing (2 mill.kr årleg)
- Gratis SFO for 2.klassingar (2 mill.kr årleg)
- Endra finansiering turistinformasjon (1,6 mill.kr årleg)
- Individuell jobbstøtte (1,3 mill.kr årleg)
- Auke i renteutgifter og -inntekter + eigedomsskatt
- Justering sentrale pensjonspostar – premieavvik (positivt forteikn)
- Overføring til invest + avsetting til disp.fond – integreringstilskot + salsinntekter konsesjonskraft

Handlingsrom

- Kan gjera andre disposisjonar på måltala
 - Endringar driftsutgifter eller –inntekter
 - Endringar i bruk og avsetting av disposisjonsfond
 - Endringar i investeringar og finansiering av dette
- Verbalvedtak
- Kommunale råd er rådgjevande organ

Kva får me for 1 mill.kr? *

- 1 sjukeheimsplass
- 6 – 7 plassar i grunnskulen
- 80 meter ny veg
- 5 barnehageplassar
- 1 einsleg mindreårig flyktning i bufellesskap
- 2 veker med interkommunal legevakt
- 3 veker med snøbrøyting
- Heimeteneste til 5-6 personar
- 1,5 rekneskapsførar
- Utsifting av 1460 meter asfalt
- 100-150 bærbare PCar
- 160 meter grøft for vatn og avløp
- 114 kulturskuleplassar (både gruppe og individuell)

* omtrentlege tal basert på utgiftsnivå i Voss herad 2022

Investeringsplan 2024-2027

- Stort investeringsbehov
 - Finansiering:
 - Lån
 - Bruk av disp.fond – 10 mill.kr årleg i 24 og 25
 - Konesjonskraftinntekter: 30 mill i 24-26
- Framlegget
 - Kortsiktige og langsiktige investeringsbehov
 - Større investeringar: brannstasjon, barnehage Granvin, vass og avløpsanlegg, rehab. skular og kapitalbevaring ulike føremålsbygg

Finansieringsplan

Løyvingsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Rekneskap 2022	Opph. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Investeringar i varige driftsmidlar	223 360	314 263	260 875	288 713	175 375	116 613
Tilskot til andre sine investeringar	422	0	0	0	0	0
Investeringar i aksjar og andelar i selskap	3 169	3 400	3 400	3 400	3 400	3 400
Utlån av egne midlar	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	742	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	227 692	317 663	264 275	292 113	178 775	120 013
Kompensasjon for meirverdiavgift	-35 581	-46 168	-38 175	-33 603	-18 015	-20 563
Tilskot frå andre	-30 293	-10 000	-3 000	0	0	0
Sal av varige driftmiddel	-1 824	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne middel	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-116 976	-214 095	-189 700	-225 110	-127 360	-86 050
Sum investeringsinntekter	-184 674	-270 263	-230 875	-258 713	-145 375	-106 613
Vidareutlån	20 087	35 000	35 000	35 000	35 000	35 000
Bruk av lån til vidareutlån	-20 087	-35 000	-35 000	-35 000	-35 000	-35 000

Avsettingar og disposisjonar

- Avsettingar – set av pengar for ulike føremål i framtida og for å nå måltal
 - Vesentlege planlagde avsettingar:

Beløp i 1000

	Rekneskap 2022	Opph. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Avsettingar til disposisjonsfond	15 851	69 041	22 735	28 480	33 113	46 687
Bruk av disposisjonsfond	-45 675	-29 161	-33 700	-14 000	-4 000	-4 000

- Fond
 - Bunde vs ubunde
 - Drift vs investering
- Ubrukte lånemidlar
 - Vil bruka ein god del i 2022 og 2023

Ikkje med i rådmannen sitt framlegg

- Effektar av nytt inntektssystem frå 2025 – kjem i økonomiplan 2025-2028
- Effekt av flyktningmottak

Særskilde spørsmål AMU

- Tiltak som vert iverksett som kan ha verknad på arbeidsmiljøet og om det er gjennomført risikoanalyse knytt til dette og bemanning
 - Vekst i fleire tenester – nye tilsette, lokaler
 - Mottak av flyktningar – auke i omfang av tenesta
 - Ny budsjettmodell for grunnskule
- Utbetring/ endring av bygg
 - Kapitalbevaring ulike bygg
 - Barnehage Oppheim prioritert foran anna bevaring av eksisterande barnehagar i 2024
- Er det forventning om innsparing og er det sett på kva konsekvensar det kan ha?
 - Ingen nye innsparingar

Vegen vidare

- Økonomiplan og årsbudsjett må vedtas før årsskiftet
- Formannskapet gjer innstilling til vedtak
 - Skal gjerast offentleg minst 14 dagar før heradsstyret si behandling

Dato	Oppgåve
22.november	Budsjettframlegg vert lagt ut på høyring frå Formannskapet
4.desember	Behandling i kommunale råd
5.desember	Klimabudsjett til behandling i UKM
12.desember	Behandling i Voss heradsstyre